

Den enkelte forskers frie valg af forskningsopgaver er udgangspunktet, men denne frihed er begrænset.

Den ansattes ansættelsesbetingelser er en væsentlig, stiltiende begrænsning. Stipendiater er således bundne af det projekt, som de er blevet ansat for at realisere, og af den vejledning, de modtager fra deres vejleder. Forskere ansat til på kortere tid at udføre eller deltage i udførelsen af en begrænset forskningsopgave, evt. finansieret af forskningsrådene, kan naturligvis heller ikke under henvisning til forslaget beslutte sig til at udføre anden forskning. Men også for de sædvanlige stillingskategorier (adjunkt-lektor-professor) sætter stillingsbeskrivelserne grænser for forskningsfriheden. Nævner stillingsbeskrivelsen et bestemt fag, kan vedkommende således ikke under henvisning til lovforslagets regel om den enkelte forskers frihed til at vælge forskningsopgaver vælge at opfylde sine forpligtelser ved at forske i et helt andet fag.

Også selve den foreslåede lovregel sætter grænser. Grundsætningen om den enkelte forskers frihed begrænses således af institutbestyrelsens adgang til at råde over instituttets ressourcer og til at tilrettelægge arbejdet. Den enkeltes frit valgte forskningsopgave må ikke belaste instituttets ressourcer uforholdsmæssigt, og vigtige fælles forskningsprojekter må ikke derved forhindres eller hæmmes.

Lovforslaget lægger en yderligere begrænsning, som dog sjældent ventes at få betydning. Hvis en bestemt forskers bistand er nødvendig for en forskningsopgaves gennemførelse, kan bestyrelsen pålægge ham at medvirke i en nærmere angivet periode.

Der kan være grund til at pege på andre begrænsninger i den enkelte forskers frihed til at vælge forskningsopgave.

For det første er det en selvfølge, at institutbestyreren og institutbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med omfanget og kvaliteten også af den forskning, som den enkelte selv har valgt.

For det andet hindrer forslagens § 61, stk. 2, nr. 3, ikke, at institutbestyrelsen organiserer en bestemt forskningsopgave således, at der udpeges en forskningsleder.

Til stk. 2, nr. 4.

I praksis har man allerede under den gældende styrelseslov haft lærere, der var »ansvarlige« for et vist fag i den forstand, at vedkommende var hovedmanden ved undervisningens tilrettelæggelse, ved instruktion af undervisningsassistenter og hjælpelærere, ved udarbejdelsen af eksamensopga-

ver osv. Denne ordning, der i øvrigt ofte følger af stillingsbeskrivelserne, er i mange fag – især, hvor antallet af parallelt løbende hood er stort – en nødvendighed og er også i øvrigt en fordel for fasthed, kontinuitet og kvalitet i undervisningen og for fagenes planlægning og udvikling. Det foreslås derfor i stk. 4, at anvendelsen af ansvarlige lærere fastsættes som et generelt krav.

Efter forslaget vil en ekstern lektor kunne udpeges til ansvarlig lærer uden særlig tilladelse fra fakultets- eller fagråd. Forslaget tillægger de ansvarlige lærere nogle bestemt afgrænsede opgaver ud over dem, der følger af at være undervisningsleder. De skal rådgive ved ansættelse af undervisningsassistenter og hjælpelærere, instruere disse lærere og påse, at de varetager deres opgaver i overensstemmelse med de givne instrukser. Herudover skal de ansvarlige lærere forhandle med studienævnet, inden dette træffer bestemmelser om undervisningens tilrettelæggelse, se § 74, stk. 2. Er der uenighed herom, kan den ansvarlige lærer, der må betragtes som part i sagen, indbringe den for fakultets- eller fagrådet.

Til §§ 64–70 (kap. 8.)

Centralinstitutter er ikke omtalt i den gældende styrelseslov, men de findes faktisk og har vist sig at fungere godt. Man har derfor fundet det hensigtsmæssigt at optage bestemmelser om centralinstitutter i lovforslaget.

Hvis en uddannelsesinstitution ønsker at oprette centralinstitutter, skal det bestemmes i statuten, men når først sådan bestemmelse er truffet, følger hovedreglerne herom af loven.

I hovedtræk består centralinstitutordningen i, at der indskydes et styrelsesled mellem instituttet og fakultetsrådet. Det nye styrelsesled udgøres af et centralinstitutråd, der er valgt af institutrådene i de institutter, der danner centralinstituttet, jfr. forslagens § 65, en centralinstitutbestyrelse valgt af centralinstitutrådet, jfr. § 66 og et forskningsudvalg, jfr. § 67.

Centralinstitutbestyrelsens vigtigste beføjelser er at være mellemed mellem fakultetsrådet og institutterne ved resourcefordelingen, jfr. § 68, stk. 1. Men statuten kan udvide centralinstitutbestyrelsens beføjelser ved at lade den overtage alle eller dele af vedkommende institutbestyrelses beføjelser vedrørende udpegning af ansvarlige lærere, ansættelse af undervisningsassistenter og hjælpelærere, indstillinger og studieordninger, opslag af videnskabelige stillinger og sammensætning af fagkyndige udvalg, jfr. § 68, stk. 2. Hvis sådan udvidelse af beføjelserne bestemmes, skal centralinstitutbesty-